

The role of marriage attitude and emotional maturity in predicting marriage instability in women and men

Zahra Gholami Gherashiran¹, Bagher Sanaei Zaker², Alireza Kiamanesh³, Kianoush Zaharakar⁴

1. Ph.D Candidate in Counseling, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. E-mail: zahra.61gholami@gmail.com

2. Professor, Department of Counseling, School of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran. E-mail: sanaei@tmu.ac.ir

3. Professor, Department of Counseling, School of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran. E-mail: kiamanesh@khu.ac.ir

4. Professor, Department of Counseling, School of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran. E-mail: dr.zaharakar@khu.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 18 April 2022

Received in revised form
02 June 2022

Accepted 13 August 2022

Published online 23
October 2022

Keywords:

Age of Marriage,
Marital of Instability,
Emotional Maturity,
Attitude Towards
Marriage

ABSTRACT

Background: The instability of marriage has a deep impact on a couple's relationship and family structure. Although many studies have been conducted on marital instability, the role of attitude towards marriage and emotional maturity in predicting marital instability has been under-examined.

Aims: This research was conducted to identify the contribution of emotional maturity factors, attitude towards marriage, age at marriage, and income level to the instability of marriage of married men and women with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of marriage. Also, identifying the role of the factors of attitude towards marriage and the factors of emotional maturity in predicting the instability of the marriage of the two studied groups is one of the goals of this study.

Methods: In this research, descriptive, correlation, and regression tests have been used. One-hundred ninety-seven men and women with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of history of marriage and at least one child were selected using non-probability purposive available sampling and answered questionnaires about marital instability (Booth et al, 1987), attitude towards marriage (Rozon and Bratton, 1998) and emotional maturity (Singh and Bhargava, 1974) have answered. The age at the time of marriage and the amount of income were collected through interviews. The data have been analyzed using t, correlation, and regression tests.

Results: In this research, descriptive, correlation, and regression methods were used. One hundred and ninety-seven men and women with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of cohabitation were selected as available to answer questionnaires on marital instability (Booth et al, 1987), attitudes toward marriage (Rozon and Bratton, 1998), and emotional maturity (Singh and Bhargava, 1974) to answer. Also, the age at the time of marriage and the amount of income were collected through interviews. Data were analyzed using t, correlation, and regression tests.

Conclusion: The results showed that pessimism in women and men, lack of emotional stability in women, and social adjustment in men affect the degree of marital instability. The results of this research can be used to formulate and implement educational and therapeutic programs to reduce couples' pessimism and increase women's emotional stability and men's social adjustment to reduce couples' marriage instability.

Citation: Gholami Gherashiran, Z., Sanaei Zaker, B., Kiamanesh, A., & Zaharakar, K. (2022). The role of marriage attitude and emotional maturity in predicting marriage instability in women and men. *Journal of Psychological Science*, 21(116), 1581-1598. <https://psychologicalscience.ir/article-1-1665-fa.html>

Journal of Psychological Science, Vol. 21, No. 116, November, 2022

© 2021 The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.21.116.1581](https://doi.org/10.52547/JPS.21.116.1581)

✉ **Corresponding Author:** Alireza Kiamanesh, Professor, Department of Counseling, School of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran.

E-mail: kiamanesh@khu.ac.ir, Tel: (+98) 9126074640

Extended Abstract

Introduction

Marriage is one of the most fundamental decisions in the life of every person. Successful marriage increases physical, mental, social, and spiritual health, and conversely, failure in marriage and divorce causes serious personal and social consequences (Akbari and Rafi; 2016). Levin has stated "In general, many needs are expected to be met through marriage, and Failure to meet one of these functions can leave important needs unmet, resulting in a constant and high stress in social life" (Levine, 1948, quoted by Khatibi, 2013). The age of marriage affects the quality of marital life and the stability of marriage and is one of the important criteria for assessing the level of physical and mental health of individuals in a society (Marayama, 2001; quoted in Yadegari, 2016). However, Becker suggested that the relationship between the age of marriage and divorce may be nonlinear (Lands and Michael, 1977). Marriages that occurred at a much younger age may be more unstable than marriages that took place in the early or mid-twenties, because people who get married earlier, may be able to resolve life's problems more poorly to stay married.

Studies show that people who marry at a young age are at higher risk of marital dissolution and are more likely to get divorced (Valdkhani et al., 2016; Castro Martin and Bampas, 1989; Bombas et al. 1991; Lear, 1996; Titchman, 2002, quoted by Lohr, Evelyn Lillian, 2006).

Also Attitude, as a cognitive phenomenon, has a significant effect on the desire for marriage, the age of marriage, and its stability (Khojasteh Mehr et al, 2016). People's attitudes and expectations towards marriage and married life play a key role in solving the chain of marriage problems (Sayyah et al, 2017). Attitude towards marriage is the individual mental belief about marriage that is formed in the early stages of life and is a relatively fixed structure (Nilforoshan et al., 2013). The structure of attitudes toward marriage reflects the feelings and tendencies of prejudices, preconceived notions, fears, and strong beliefs about marriage. Therefore, a person's attitude

towards marriage is the way she/he thinks and feels about marriage (Khojasteh Mehr et al, 2016).

Successful marriage not only requires physical maturity but also emotional maturity with emotional readiness is one of the necessary conditions for its optimal realization (Mohammadi and Ismaili, 2016). All couples want stability in their marriage; the stability of marriage does not mean the absence of problems in the marriage, but the presence of passion, intimacy, and commitment that keep the marriage healthy and flawless. The stability of marriage, which includes the quality of marriage and commitment to marriage and is a situation in which couples have relative peace and enjoy the love created by understanding and paying attention to each other (Tarah, 2015). The purpose of this study was to predict marital instability based on emotional maturity, attitudes toward marriage and age of marriage, and income in married men and women with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of cohabitation. The objectives of this study contain:

- 1) Identify the contribution of each of the factors of emotional maturity, attitude towards marriage, age at marriage, and income level on marital instability in married women with at least 5 and at most 10 years of cohabitation.
- 2) Identify the contribution of each of the factors of emotional maturity, attitude towards marriage, age at marriage, and income level on marital instability in married men with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of cohabitation.
- 3) Investigating the differences between men and women with a minimum of 5 and a maximum of 10 years of cohabitation in the 4 factors mentioned and marital instability.

Method

According to the purpose of this study, which predicts the instability of marriage based on the predictor variables of attitude towards marriage, emotional maturity, age at marriage, and income, descriptive and correlation methods have been used. Among the men and women referring to Al-Mahdi Clinic and Fun Hospital in Tehran and willing to participate in the study, 117 women and 80 men were selected using non-probability purposive available sampling. After a short period of an interview with each person,

the questionnaires were given to them. Inclusion criteria are first marriage, history of marital life at least of 5 and maximum of 10 years, and having at least one child, and exclusion criteria include the incomplete questionnaire and unwillingness to complete the questionnaire. Questionnaires were completed individually, and data were collected. In this study, to analyze the data, descriptive statistics indices (mean and standard deviation (and inferential statistics methods), Pearson correlation coefficient,

and stepwise regression) were used. Measurement tools in this study were: The marriage Instability Index, Attitude towards Marriage Scale, and Emotional Maturity Questionnaire.

Results

According to Table (1), there is no significant difference between the mean of the two groups in factors of attitude towards marriage, instability of marriage, emotional maturity, and income.

Table 1. Description and Comparison of the Variables of Attitude towards Marriage, Emotional Maturity, Instability of Marriage, Age at the Time of Marriage in two Groups

variable	Gender	Average	standard deviation	lowest score	highes score	skewnes	kurtosis	T value	Df	p
Attitude towards marriage	Female	61.11	7.76	42	85	0.371	0.881	0.804	194	0.423
	man	60.11	9.69	43	86	0.366	-0.196			
emotional maturity	Female	98.86	21.30	65	174	0.638	0.292	-0.756	194	0.451
	man	101.24	22.02	61	142	0.021	-1.204			
Instability in marriage	Female	9.40	9.34	-2	37	1.158	0.581	0.665	194	0.507
	man	10.37	10.85	0	44	1.23	0.791			
Age at marriage	Female	22.45	4.83	11	38	0.501	0.060	-6.063	194	0.001
	man	26.37	3.80	18	36	-0.103	--0.622			
Income	Female	3821153.846	2376051.803	0	15000000	2.074	6.758	-1.744	194	0.083
	man	2400000	3143083.575	0	20000000	2.713	11.98			

For the age of marriage time, the variance of the 2 groups is homogeneous and the difference between

the mean of the two groups (3-926), is significant (T=-6.063, df= 194, P≤ 0/001).

Table 2. Pearson Correlation between Different Variables in wome (n = 117)

Variable	1	2	3	4	5
1. Instability in marriage	1	0.030	-0.001	0.343**	0.327*
2. Income		1	-0.055	0.109	0.020
3. Marriage age			1	-0.001	-0.134
4. Attitude towards marriag				1	0.283**
5. Emotiona maturity					1

**= Correlation is significant at the level of 0.01

According to Table (2), the Pearson correlation test was used to test the relationship between 5 variables. The results show that the instability of marriage has a significant relation with two variables of attitude towards marriage (r=0.343) and emotional maturity (r=0.327) at the level of (p=0.01). The relationship between attitude towards marriage and emotional maturity (r=0.283) is significant at the level (P=0.05). Thus, the three variables of marital instability, attitudes toward marriage, and emotional maturity are correlated. And the two variables of marriage age and marriage stability income have no significant relationship. Due to the lack of relationship between "marital instability" and the two factors of income and

age at the time of marriage in the women studied, these two variables were excluded from the regression study to predict marital instability.

Table 3. Pearson correlation between different variables in men (n = 79)

Variable	1	2	3	4	5
Instability in marriage	1	-0.030	0.154	0.458**	0.270*
Income		1	0.057	0.067	0.151
marriage age			1	0.144	-0.027
Attitude towards marriage				1	0.218
emotional maturity					1

**= Correlation is significant at the level of 0.01.

*= Correlation is significant at the 0.05 level

Stepwise regression analysis was used to answer the main hypothesis in the two studied groups. Thus, the two factors of attitude towards marriage and emotional maturity were entered into the regression

equation as predictor variables and marriage instability as a criterion variable.

Table 4. Stepwise Regression Results, Prediction of Marriage Instability with Attitude towards Marriage and Emotional Maturity in Men and Women

Criterion variable	Gender	Step	Previous variable	R2	B	P
Instability in marriage	Female	1	Attitude towards marriage R2 =11.8	17.5	0.413	0.001
		2	Emotional maturity R2 = 5.7		0.109	0.001
	Man	1	Attitude towards marriage	21	0.513	0.001

After confirming the regression assumptions, the results show that:

1. In women, both variables contribute to the prediction of the criterion variable (marriage instability). These two variables explain 17.5% of the variance of marriage instability (Attitude towards marriage 11/8% and emotional maturity 5/7%). The regression coefficients of both variables are positive, the regression coefficient of the emotional maturity variable for predicting marital instability is 0.109, and the regression coefficient of the attitude towards marriage variable for predicting marital instability is 0.413.
2. In men, only attitude towards marriage can predict the criterion variable (instability of marriage). This

variable explains 21% of the variance marriage attitude variable in predicting marital instability is positive and 0.513.

According to Table (5), it can be seen that out of the 4 components of attitudes toward marital bonds in women, only the component of pessimism with $b = 0.584$ and 6.7 is significant. For men, the pessimism component with a regression coefficient of 1.213 and 26.1 is significant; therefore, the component of pessimism in both groups of men and women has a positive and significant relationship with marital instability. And the components of optimism, realism, and idealism in both groups have nothing to do with marital instability.

Table 5. Predicting Marriage Instability based on the Components of Marriage Attitudes

Gender	Pessimism			Optimism			realistic			Idealist		
	R ²	B	P	R ²	B	P	R ²	B	P	R ²	B	P
famale	7.6	0.584	0.003	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Man	26.1	1.231	0.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Table 6. Predicting Marriage Instability based on Emotional Maturity Components

Gender	Emotional instability			Social adjustment		
	R ²	B	P	R ²	B	P
famale	17.1	0.614	0.000	-	--	-
Man	-	-	-	9.7	0.671	0.005

According to Table 6, it can be seen that out of 5 components of emotional maturity in the group of women, the component of emotional instability is significant with a regression coefficient (0.614) and = 17.1. For men, the component of social adjustment with regression coefficient (0.671) and = 9.7 is significant. And the three components of personality breakdown and lack of independence and emotional return in both groups have nothing to do with marital instability.

Conclusion

Findings in the women show that out of the 4 predictor variables, attitude towards marriage and emotional maturity, predict 17.5% of the variance of marital instability. The attitude towards marriage has 11.8% and emotional maturity has a 5.7% common variance with marital instability. In the men, only the attitude towards marriage predicts 21% of the variance of marriage instability. Other variables do not play a significant role in predicting the variance of marital instability. This finding is unequal to the studies (Marayama, 2001; quoted in Yadegari, 2016) and (Lohr and Evelyn Lillian, 2006); who has stated that the age of marriage indirectly affects the stability of the marriage at the risk of dissolution. This disparity can probably be the result of cultural and social differences in the age of marriage in different countries. The role of attitude toward marriage in predicting marital instability in both groups is consistent with the findings of Khojasteh Mehr et al, 2016. Attitude, as a cognitive phenomenon, has a significant effect on marriage desire, marriage age, and marriage stability (Bratin and Rosen, 1998, citing Niazi et al., 2015). Another finding shows that of four components of attitudes toward marriage in both groups, only the component of pessimism contributed to the prediction of the criterion variable, and the components of optimism, realism, and idealism in both groups had no significant relationship with the criterion variable. The common variance in the criterion variable predicted by the pessimistic attitude towards marriage is higher in men than women. This finding is consistent with the results of the study by Goslin (2014), who have somewhat different attitudes

toward marriage between men and women. Findings show that in the female group, only, the component of emotional maturity predicts 17.1 percent of the variance of instability of marriage. In the male group, the social adjustment component predicts 9.7% of the variance of marital instability. The three components of personality breakdown, lack of independence, and emotional return in both groups are not related to marital instability. Thus, gender is influential in the components of emotional maturity. This finding is favorable to the Bahargua and Sharma (1993) study that stated emotional maturity between males and females is different; and the finding of Talukar and Daisy, (2013) that social adjustment predicts marital instability (Vakili et al, 2014).

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is extracted from the Ph.D. dissertation of the first author, which was approved in the Consulting Department, Tehran Science and Research Branch, Islamic Azad University, Ethical considerations like gaining the informed consent of the participants and confidentiality was observed in this research.

Funding: This study was conducted at the personal expense of the first author.

Authors' contribution: In this study, the first author was in charge of executing, collecting data, and writing the article, and the responsible author was involved in research design, data analysis, and writing the article, the other two authors also were involved in almost all parts of the study.

Conflict of interest: There is no conflict of interest in this study.

Acknowledgments: The authors would like to thank all the participants in this study.

نقش نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج زنان و مردان

زهرا غلامی قره‌شیران^۱، باقر ثناعی‌ذاکر^۲، علیرضا کیامنش^۳، کیانوش زهراکار^۴

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استاد، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

۳. استاد، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

۴. استاد، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

زمینه: بی‌ثباتی ازدواج تأثیر عمیقی بر روابط زوجین و بافت خانواده می‌گذارد. اگرچه پژوهش‌های متعددی بر روی بی‌ثباتی ازدواج انجام شده است، نقش نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج، کمتر مورد بررسی قرار گرفته است.

نوع مقاله:

پژوهشی

هدف: این پژوهش به هدف شناسایی سهم عوامل بلوغ عاطفی، نگرش به ازدواج، سن هنگام ازدواج و میزان درآمد بر بی‌ثباتی ازدواج زنان و مردان متأهل با حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ سال زندگی مشترک، انجام شد. همچنین شناسایی نقش مؤلفه‌های عامل نگرش به ازدواج و مؤلفه‌های عامل بلوغ عاطفی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج دو گروه مورد مطالعه، از اهداف این مطالعه است.

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۲۹

بازنگری: ۱۴۰۱/۰۳/۱۲

پذیرش: ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

انتشار برخط: ۱۴۰۱/۰۸/۰۱

روش: در این پژوهش، از روش توصیفی، همبستگی و رگرسیون استفاده شده است. تعداد ۱۹۷ مرد و زن با حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ سال زندگی مشترک و دارای حداقل یک فرزند، با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند تا به پرسشنامه‌های بی‌ثباتی ازدواج (بوث و همکاران، ۱۹۸۷)، نگرش به ازدواج (روزون و براتون، ۱۹۹۸) و بلوغ عاطفی (بهارگاوا و سینگ، ۱۹۷۴) پاسخ دهند. همچنین، سن زمان ازدواج و میزان درآمد از طریق مصاحبه گردآوری شده است. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های تی، همبستگی و رگرسیون تحلیل شدند.

کلیدواژه‌ها:

سن ازدواج، بی‌ثباتی ازدواج، بلوغ عاطفی، نگرش به ازدواج

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد در زنان، دو متغیر نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی در مجموع ۱۷/۵ درصد در مردان تنها متغیر نگرش به ازدواج، ۲۱ درصد از واریانس بی‌ثباتی ازدواج را تبیین می‌کنند ($p < ۰/۰۱$). مؤلفه بدبینی در زنان، بی‌ثباتی ازدواج را به میزان ۷/۶ درصد پیش‌بینی کرده و مؤلفه بدبینی در مردان، بی‌ثباتی ازدواج را به میزان ۲۶/۱ درصد پیش‌بینی کرد. دیگر مؤلفه‌ها در هر ۲ گروه با بی‌ثباتی ازدواج رابطه نداشتند. مؤلفه عدم ثبات هیجانی (بلوغ عاطفی)، در زنان با ۱۷/۱ درصد از واریانس بی‌ثباتی ازدواج را پیش‌بینی کرده و مؤلفه سازگاری اجتماعی (بلوغ عاطفی) در مردان، ۷/۹ درصد از واریانس بی‌ثباتی ازدواج را پیش‌بینی کرد ($p < ۰/۰۵$). همچنین متغیرهای سن و درآمد ارتباط معنی‌داری با بی‌ثباتی ازدواج نداشتند.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد بدبینی در زنان و مردان، عدم ثبات هیجانی در زنان و سازگاری اجتماعی در مردان بر میزان بی‌ثباتی ازدواج تأثیر گذار هستند. از نتایج این پژوهش می‌توان در راستای تدوین و اجرای برنامه‌های آموزشی و درمانی به منظور کاهش بدبینی زوجین و افزایش ثبات هیجانی زنان و سازگاری اجتماعی مردان به منظور کاهش بی‌ثباتی ازدواج زوج‌ها استفاده نمود.

استناد: غلامی قره‌شیران، زهرا؛ ثناعی‌ذاکر، باقر؛ کیامنش، علیرضا؛ زهراکار، کیانوش (۱۴۰۱). نقش نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج زنان و مردان. مجله

علوم روانشناختی، دوره بیست‌ویکم، شماره ۱۱۶، ۱۵۸۱-۱۵۹۸.

مجله علوم روانشناختی، دوره بیست‌ویکم، شماره ۱۱۶، پاییز (آبان) ۱۴۰۱.

✉ نویسنده مسئول: علیرضا کیامنش، استاد، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. رایانامه: kiamanesh@khu.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۲۶۰۷۴۶۴۰

مقدمه

ازدواج یکی از مهمترین و اساسی‌ترین تصمیمات در زندگی هر فرد است. ازدواج موفق باعث افزایش سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی می‌شود و برعکس شکست در ازدواج و طلاق، باعث پیامدهای وخیم فردی و اجتماعی می‌گردد (اکبری و رفیع، ۱۳۹۵). نیازهای بسیاری از طریق ازدواج برآورده می‌شود. شکست در برآورده شدن هر یک از این نیازها، می‌تواند تنش دائمی و بالایی را در زندگی اجتماعی موجب شود (خطیبی، ۱۳۹۲). تمامی زوجین خواهان ثبات در ازدواج خود هستند. ثبات ازدواج به معنی نبود مشکل در زناشویی نیست بلکه حضور شور و اشتیاق، صمیمیت و تعهد است که ازدواج را سالم و بی‌عیب حفظ می‌کند. ثبات ازدواج که کیفیت ازدواج و تعهد به ازدواج را در برمی‌گیرد، موقعیتی است که در آن زوجین از آرامش نسبی برخوردارند و از عشق ایجاد شده از درک و توجه به یکدیگر لذت می‌برند (طراح، ۱۳۹۴). در مقابل از هم پاشیدگی واقعی و موازی که در آن هر کدام از همسران ممکن است رابطه را پایان دهند، بیانگر بی‌ثباتی در ازدواج است (هنرپروران، ۱۳۹۵). بی‌ثباتی ازدواج در اکثر کشورها امروزه به یک نگرانی تبدیل شده است. این پدیده بعد از گذشت مدتی از متأهل شدن و با پیدا کردن دلایلی مبنی بر عدم موفقیت و لذتبخش نبودن ازدواج، رخ می‌دهد (ریحانی و همکاران، ۱۳۹۵).

بی‌ثباتی در ازدواج^۱ و سایر روابط یکی از ویژگی‌های بارز سه دهه آخر قرن بیستم بوده است. پایان دادن به ازدواج می‌تواند پریشانی و نگرانی گسترده‌ای را برای افراد ایجاد کند (عباسی اصل، ۱۳۹۵؛ رضایی و همکاران، ۱۳۹۲). مفهوم بی‌ثباتی ازدواج به عنوان گرایش زوجین به طلاق اشاره دارد که این موضوع شامل دو حالت است: ۱. حالت شناختی (فکر کردن در مورد این موضوع که آیا ازدواج آنان در وضعیت دشواری قرار دارد و آیا ازدواج به طلاق منجر می‌شود؟). ۲. حالت رفتاری (عملی که فرد در نتیجه احساس خود و یا در گفتگو با همسر در مورد طلاق انجام می‌دهد). در واقع، بی‌ثباتی ازدواج زمانی مطرح است که یک عضو از زوجین و یا هر دو عضو، درباره طلاق یا جدایی می‌اندیشند و یا اعمالی را انجام می‌دهند که به پایان رساندن ازدواج، گرایش دارد (هالوگ و ریچتر،

۲۰۱۰). بی‌ثباتی ازدواج مفاهیمی مانند از هم‌پاشیدگی ازدواج، و طلاق^۲ را تداعی می‌کند (برون و همکاران، ۲۰۰۶). همچنین بی‌ثباتی ازدواج به زندگی زوج‌هایی اشاره دارد که طلاق نگرفته‌اند ولی به دنبال جدایی از یکدیگرند و احتمال جدایی و طلاق در بین آن‌ها بالاست (قره‌باغی و توکلی، ۱۳۹۸). ازدواج بی‌ثبات نه تنها بر زوجین بلکه بر فرزندان و جامعه نیز تأثیرات منفی می‌گذارد. نرخ بالای طلاق و رشد روزافزون آن، تأثیر منفی و مخرب بر سلامت زوجین می‌گذارد (رئیسی استبرق، ۱۳۹۶). علاوه بر این، بوث و همکاران (۱۹۸۳) بی‌ثباتی زناشویی را به عنوان حالات هیجانی و شناختی در طول اقدامات مرتبط تعریف کرده‌اند که مقدمه خاتمه یک رابطه است. این یک وضعیت در یک رابطه در حال اتمام است نه برای روابطی که قبلاً مختل شده‌اند (یه هسیو - چین و همکاران، ۲۰۰۶). عوامل بسیاری در سوق دادن فرد به سمت بی‌ثباتی ازدواج و طلاق مؤثرند که شامل عوامل درون‌فردی (سطح تحصیلات، درآمد اقتصادی)، عوامل بین‌فردی (مشکلات هیجانی بین زن و مرد (رئیسی استبرق، ۱۳۹۶)، عوامل خانوادگی (مک لاناها و بمپاس، ۱۹۸۸؛ بمپاس و همکاران، ۱۹۹۱؛ آما تو، ۱۹۹۶؛ به نقل از لهر و اوپلین لیلیان، ۲۰۰۶؛ مایلز هسدرو سرویتی سیب، ۲۰۱۰)، عوامل مذهبی، اعتقادات مذهبی (بافور و تکی، ۲۰۱۲)، عوامل اجتماعی و فرهنگی (ادراکات فرهنگی، نگاه مردسالارانه جامعه در ایران)، عوامل رفتاری (خشنونت همسران)، عوامل اقتصادی و مالی مثل عدم هماهنگی اقتصادی بین زن و شوهر و خانواده‌های آنان، شاغل بودن زنان (ریحانی و همکاران، ۱۳۹۵)، ازدواج زود هنگام (ازدواج‌هایی که در دوران نوجوانی منعقد شده است بسیار ناپایدار است، نتیجه‌ای که به عنوان تأثیر بلوغ تعبیر شده است و احتمال بروز انتظارات اشتباه در مورد چنین ازدواج‌هایی بیشتر است (اوپنهايمر، ۱۹۸۸؛ به نقل از لهر و اوپلین لیلیان، ۲۰۰۶)، پایین بودن رضایت زناشویی (کارنی و بردبری، ۱۹۹۵)؛ رضایت زناشویی بیشتر از سایر متغیرهای پیش‌بینی‌کننده با پایداری زناشویی ارتباط دارد؛ (یه هسیو چین و همکاران، ۲۰۰۶)، فرزند (فرزندان ازدواج‌های قبلی که می‌توانند تأثیر منفی بر ثبات زناشویی دارند)، می‌شود. گفته شده است که دلیل اثرات منفی کودکان این است که چنین والدین کودکانی که حضانت فرزندان خود را دارند که اغلب مادر هستند، شریک کمتری جذب می‌کنند

1. Marital Instability

2. Divorce

(وایت و لیر، ۲۰۰۳). همچنین، تعداد و نوع ازدواج (انحلال ازدواج برای افراد در ازدواج‌های دوم یا سوم بیشتر محتمل است) زیرا افرادی که به طور نامتناسب طلاق گرفته‌اند دارای صفاتی هستند که باعث می‌شود آن‌ها بیشتر در معرض بی‌ثباتی زناشویی قرار بگیرند. سن ازدواج به طور غیر مستقیم بر خطر انحلال تأثیر می‌گذارد (لهر و اوپلین لیلیان، ۲۰۰۶). همچنین بر کیفیت زندگی زناشویی و ثبات ازدواج تأثیر دارد و یکی از معیارهای مهم برای ارزیابی میزان سلامت و بهداشت جسمی و روانی افراد یک جامعه محسوب می‌شود (مارایاما، ۲۰۰۱؛ به نقل از یادگاری، ۱۳۹۵). با این حال، بکر مطرح کرد، رابطه سن ازدواج و طلاق ممکن است غیرخطی باشد (لندز و میشل، ۱۹۷۷). ازدواج‌هایی که در سنین بسیار پایین‌تری اتفاق می‌افتد، در واقع ممکن است ناپایدارتر از ازدواج‌هایی باشند که در اوایل یا اواسط دهه بیست تا سی سالگی منعقد شده‌اند، زیرا افرادی که ازدواج زود هنگام دارند، ممکن است برای ماندن در ازدواج، مشکلات زندگی را به علت تجربه و مهارت‌های کمتر، ضعیف‌تر حل و فصل کنند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند افرادی که در سنین نزدیک به نوجوانی ازدواج می‌کنند و از نظر اقتصادی در سطح پایین‌تری از درآمد هستند، در معرض خطر بالای انحلال زناشویی قرار دارند و با احتمال بیشتری ازدواج آنان به طلاق منجر می‌شود (ولدخانی و همکاران، ۱۳۹۵، لهر و اوپلین لیلیان، ۲۰۰۶).

بنابراین افزایش فروپاشی ازدواج یکی از چالش‌های اساسی زندگی خانواده در عصر کنونی است (طراح، ۱۳۹۴). گاهی اوقات یک فرد تصور می‌کند تنها راه خروج از بحران‌های زناشویی که بعد از گذشت زمانی از ازدواج به وجود می‌آید، جدایی یا طلاق است. این بخش، رشد ذهنیت طلاق می‌باشد که محصول بی‌ثباتی ازدواج است (اومنی و اوپفونکه، ۲۰۱۴). یکی از متغیرهایی که احتمالاً می‌تواند نقش مهمی در بی‌ثباتی ازدواج داشته باشد، نگرش به ازدواج زنان و مردان است. نگرش، به عنوان پدیده‌ای شناختی، بر رغبت به ازدواج، سن ازدواج و نیز بر پایداری آن تأثیر قابل توجهی دارد (خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۵). نگرش و انتظارات افراد نسبت به ازدواج و زندگی زناشویی نقش کلیدی در حل زنجیره مشکلات ازدواج دارد (سیاح و همکاران، ۱۳۹۶). نگرش به ازدواج عبارت است از عقیده ذهنی و باورهای فرد در مورد ازدواج که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و سازه‌ای نسبتاً ثابت است (نیلفروشان و همکاران، ۱۳۹۲).

سازه نگرش به ازدواج نشان‌دهنده احساسات و تمایلات پیش‌داوری‌ها یا سوگیری‌ها، تصورات از پیش فرض شده، ترس‌ها و عقاید راسخ افراد در مورد ازدواج است. بنابراین نگرش فرد به ازدواج شیوه فکر و احساس کردن او در مورد ازدواج است (خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۵). نگرش مثبت به ازدواج می‌تواند بر رفتار تأثیر بگذارد. نگرش مثبت این باور را نشان می‌دهد که ازدواج می‌تواند موفق و سرشار از شادی باشد و با مشاهده افراد شاد و موفق روابط را تقویت کند. در حالی که نگرش منفی این باور را منعکس می‌کند که ازدواج تنها یک توافق قانونی (حقوقی) مثل دیگر قراردادهای است (براتون و روزن، ۱۹۹۸). نگرش به ازدواج و انتظارات زناشویی درک از واقعیت در مورد روابط حاصل از تجربه ناشایست را تشکیل می‌دهد (ریگیو و ویزر، ۲۰۰۸). امروزه در امر ازدواج، به انتظارات، ادارک و نگرش به ازدواج، به عنوان یک پدیده شناختی و ذهنی توجه خاصی می‌شود. چرا که تحریف استانداردها می‌تواند به بی‌ثباتی ازدواج و آشفتگی زندگی زناشویی بینجامد (خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۶؛ محمدیان و همکاران، ۱۳۹۸). آگاه بودن از نگرش‌های افراد می‌تواند اهمیت زیادی داشته باشد. اگر نگرش‌های افراد برای آن‌ها واضح و توأم با آگاهی باشد، در کنترل و تغییر آن‌ها موفقیت بیشتری حاصل می‌شود (محمد نژاد و همکاران، ۱۳۹۲).

احساسات و نگرش‌ها نسبت به ازدواج در طی ازدواج در اوایل ۲۰ سالگی آن‌ها را به عنوان مسیرهای ارتباطی متغیر قرار می‌دهد، زیرا این نگرش‌ها بر تصمیمات روابط فرد تأثیر می‌گذارند (ویلوبی و همکاران، ۲۰۱۵). شورترز و مایرز (۲۰۱۱) معتقدند که با بررسی انواع مختلف پیام‌های دریافت شده توسط افراد در مورد ازدواج، می‌توان تأثیر بلندمدت در چنین تأثیراتی بر نگرش به ازدواج و وضعیت زناشویی آینده را تشخیص و شناسایی کرد. نگرش به ازدواج تحت تأثیر بسیاری از عوامل دیگر جامعه مانند طلاق، فرهنگ و مذهب قرار دارد (آکرزوددی، ۲۰۰۴). ازدواج موفق به میزان زیادی تحت تأثیر کیفیت تعاملات زوجین قرار دارد که در واقع برآمده از میزان بلوغ و پختگی رفتاری و هیجانی است (رابین، ۲۰۰۲؛ جان، ۲۰۰۷؛ به نقل از صاحب‌دل، ۱۳۹۴). ازدواج موفق نه تنها مستلزم بلوغ جسمانی است، بلکه بلوغ عاطفی با آمادگی‌های احساسی - هیجانی نیز از شرایط لازم در تحقق مطلوب آن است (محمدی و اسمعیلی، ۱۳۹۵). لذا بلوغ عاطفی در موفقیت ازدواج امری حیاتی است. بلوغ عاطفی (EM) به عنوان توانایی فرد

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: با توجه به هدف پژوهش که پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج براساس متغیرهای پیش‌بین نگرش به ازدواج، بلوغ عاطفی، سن هنگام ازدواج و درآمد است، از روش توصیفی و همبستگی استفاده شده است. با استفاده از نمونه‌گیری غیراحتمالی هدفمند (جانسون و کریستنسن، ۲۰۱۹) از بین زنان و مردان مراجعه‌کننده به درمانگاه المهدی و بیمارستان مفرح شهر تهران، ۱۱۷ زن و ۸۰ مرد با حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ سال زندگی مشترک با بکارگیری جدول مورگان، انتخاب شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از: ازدواج اول، مدت زمان زندگی مشترک حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ سال و داشتن حداقل یک فرزند و معیارهای خروج از مطالعه نیز عبارت بودند از عدم تمایل به شرکت در مطالعه، ناقص بودن پرسشنامه و عدم تمایل به تکمیل پرسشنامه بود. پرسشنامه‌ها به صورت حضوری و فردی تکمیل و داده‌ها گردآوری شد. در این پژوهش به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، از شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و روش‌های آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام) استفاده شد.

ب) ابزار

شاخص بی‌ثباتی ازدواج (MIIL): این پرسشنامه یک ابزار ۱۴ سؤالی است که برای اندازه‌گیری عدم ثبات ازدواج توسط بوث و همکاران (۱۹۸۷)، تدوین شده است. این شاخص به صورت صفر و یک نمره گذاری می‌شود. گزینه بله = ۱ و گزینه خیر = ۰ است. پاسخ‌های نمی‌دانم، «بله» محسوب می‌شوند. کمترین نمره در این پرسشنامه ۰ و بیشترین نمره برابر با ۱۴ است. نمره پایین در این شاخص به معنای ثبات بیشتر ازدواج و زندگی زناشویی و نمره بالا بیانگر بالا بودن بی‌ثباتی ازدواج است. روایی این مقیاس در پژوهش‌های متعدد مورد سنجش و تأیید قرار گرفته است و همبستگی مثبت آن با مقیاس‌های مربوط به مشکلات و اختلافات زناشویی و همبستگی منفی آن با مقیاس‌های مربوط به تعامل و خرسندی زناشویی همبستگی مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی این مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است (ثنایی، ۲۰۰۸؛ به نقل از ریحانی و

در پاسخگویی به موقعیت‌ها، کنترل احساسات و رفتار در بزرگسالان هنگام برخورد با دیگران تعریف می‌شود (بهاگات و همکاران، ۲۰۱۶) و در شرایط مختلف زندگی فرد با مشکلات عاقلانه برخورد کند و در رفع آن‌ها بکوشد (فلاحیان و همکاران، ۱۳۹۸). بلوغ عاطفی عبارت است از توانایی مدیریت عواطف توسط خود فرد و ارزیابی احساسات دیگران در ارتباطات بین فردی جهت اخذ تصمیمات مناسب است که برجسته‌ترین علائم آن تحمل ناملایمات و بی‌تفاوتی به محرک‌هایی که به فرد تأثیر منفی می‌گذارند، می‌باشد (سعادت‌خواه و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین بلوغ عاطفی توانایی فرد برای ارزیابی یک وضعیت یا رابطه است و مطابق آنچه برای خود و شخص دیگر در رابطه بهتر است عمل می‌کند (جیزی و جوزف، ۲۰۱۳). مرلر سه عامل را به عنوان معیار بلوغ عاطفی مطرح کرده است:

۱. توانایی مواجهه با واقعیت و روبه‌رو شدن با حقیقت به جای فرار و اجتناب از مشکلات.

۲. توانایی برقراری ارتباط خوب با دیگران به جای داشتن دید انتقادی و ابراز خشم نسبت به دیگران.

۳. تمایل به صادقانه بودن و پذیرفتن این که در زندگی علاوه بر این که فرصت‌هایی برای پیشرفت وجود دارد، بعضی چیزها هم ارزش‌نگرانی ندارد (منصورنژاد و همکاران، ۱۳۹۲).

روند متداول ازدواج و طلاق، باعث می‌شود بلوغ عاطفی بیش از پیش اهمیت پیدا کند (روبراهان، ۱۳۹۵). لذا با توجه به مطالب مذکور و اینکه احتمالاً سن افراد در ازدواج و آماده بودن برای ازدواج یکی از مهمترین مؤلفه‌های است که مراحل بعدی ازدواج و نوع روابط بین زن و شوهر را تعیین می‌کند. با توجه به تأثیر و ارتباط بلوغ عاطفی و نگرش به ازدواج و بی‌ثباتی ازدواج و پایداری ازدواج و آمار طلاق در جامعه و همچنین شکاف پژوهشی موجود در زمینه ارتباط بی‌ثباتی در ازدواج با بلوغ عاطفی و نگرش به ازدواج و سن و درآمد در زمان ازدواج، هدف اصلی این پژوهش شناسایی و بررسی تفاوت سهم هر یک از عوامل بلوغ عاطفی، نگرش به ازدواج، سن هنگام ازدواج و میزان درآمد بر بی‌ثباتی ازدواج در زنان و مردان متأهل می‌باشد.

1. Marital Instability Index

توجه به تفاوت میانگین ۲ گروه (۷۰۱۷۰۹/۴۰)، درجه آزادی ۱۹۴ و $t = -1/744$ تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنادار نیست ($P > 0/05$). فاصله اطمینان ۹۵٪ برابر است با $1495/03$ و $91634/228$. در متغیر درآمد ۶۵ درصد زنان درآمد ندارند و از مطالعه حذف شده‌اند. در متغیر سن زمان ازدواج واریانس ۲ گروه در سطح ۰/۰۵ همگن و با توجه به تفاوت میانگین ۲ گروه ($-3/926$)، درجه آزادی ۱۹۴ و $t = -6/063$ تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنادار است. $P < 0/05$ فاصله اطمینان ۹۵٪ بین ۲ گروه برابر است با $5/204$ و $-2/649$. در متغیر نگرش به ازدواج واریانس ۲ گروه در سطح ۰/۰۵ همگن و با توجه به تفاوت میانگین ۲ گروه ($1/005$)، درجه آزادی ۱۹۴ و $t = 0/804$ تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنادار نیست ($P > 0/05$). فاصله اطمینان ۹۵٪ بین ۲ گروه برابر است با $1/462$ و $3/47$. مقایسه زنان و مردان مورد مطالعه در متغیر بلوغ عاطفی نشان می‌دهد که واریانس ۲ گروه در سطح ۰/۰۵ همگن است. با توجه به تفاوت میانگین ۲ گروه ($-2/377$)، درجه آزادی ۱۹۴ و $t = -0/756$ تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنادار نیست ($P > 0/05$). فاصله اطمینان ۹۵٪ بین ۲ گروه برابر است با $8/57$ و $3/82$. در جدول زیر نتایج همبستگی بین متغیرها برای زنان ارائه شده است.

با توجه به جدول (۱)، میانگین سن هنگام پیوند زناشویی در زنان $22/45$ با انحراف معیار $4/83$ و متوسط سن آنان در زمان اجرای مطالعه $29/71$ با انحراف معیار $5/16$ بود. در گروه مردان میانگین سن زمان پیوند زناشویی $26/37$ با انحراف معیار $3/80$ و میانگین سن در زمان اجرای مطالعه $34/37$ با انحراف معیار $4/28$ است. در مجموع، متوسط نگرش به ازدواج زنان از متوسط نگرش به ازدواج مردان بیشتر است. میانگین بلوغ عاطفی و میانگین بی‌ثباتی ازدواج زنان از میانگین بلوغ عاطفی و میانگین بی‌ثباتی ازدواج مردان کمتر است. میانگین سن مردان در زمان ازدواج و میانگین درآمد آنان از میانگین سن زنان در زمان ازدواج و میانگین درآمد آنان بیشتر است. همچنین با توجه به جدول (۱)، بین میانگین ۲ گروه مورد مطالعه در ۴ عامل از ۵ عامل (نگرش به ازدواج، بی‌ثباتی ازدواج و بلوغ عاطفی و سن در زمان ازدواج و میزان درآمد) تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. در متغیر بی‌ثباتی در ازدواج واریانس دو گروه در سطح ۰/۰۵ و با توجه به تفاوت میانگین ۲ گروه ($-0/96538$)، درجه آزادی ۱۹۴ و $t = 0/665$ تفاوت در سطح ۰/۰۵ معنادار نیست ($P > 0/05$). فاصله اطمینان ۹۵٪ برابر است با $3/830$ و $1/899$. در متغیر میزان درآمد واریانس ۲ گروه در سطح ۰/۰۵ همگن و با

جدول ۲. نتایج همبستگی پیرسون بین متغیرها در زنان (بالای ماتریس) و مردان (زیر ماتریس)

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱. بی‌ثباتی در ازدواج	۱	-۰/۰۳۰	-۰/۰۰۱	۰/۳۴۳**	۰/۳۲۷*
۲. درآمد	-۰/۰۳۰	۱	-۰/۰۵۵	۰/۱۰۹	۰/۰۲۰
۳. سن ازدواج	۰/۱۵۴	۰/۰۵۷	۱	-۰/۰۰۱	-۰/۱۳۴
۴. نگرش به ازدواج	۰/۴۵۸***	-۰/۰۶۷	۰/۱۴۴	۱	۰/۲۸۳**
۵. بلوغ عاطفی	۰/۲۷۰*	۰/۱۵۱	-۰/۰۲۷	۰/۲۱۸	۱

مردان ارائه شده است. افزون بر آن بر اساس نتایج جدول ۲، رابطه بین بی‌ثباتی ازدواج با دو متغیر نگرش به ازدواج ($r = 0/458$) و بلوغ عاطفی ($r = 0/270$) در سطح ($p \leq 0/01$) معنادار است و متغیر بلوغ عاطفی با بی‌ثباتی ازدواج ($r = 0/270$) در سطح ($p < 0/05$) معنادار است. بنابراین ۳ متغیر بی‌ثباتی ازدواج، نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی با همدیگر همبستگی دارند و ۲ متغیر سن ازدواج و درآمد با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معناداری ندارند. با توجه به نبود رابطه بین بی‌ثباتی ازدواج و دو عامل میزان درآمد و سن در زمان ازدواج در مردان مورد مطالعه، این دو متغیر از مطالعه رگرسیون برای پیش‌بینی حذف شده‌اند. در این پژوهش برای بررسی و

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که متغیر بی‌ثباتی ازدواج با دو متغیر نگرش به ازدواج ($r = 0/343$) و بلوغ عاطفی ($r = 0/327$) در سطح ($p < 0/01$) معنادار است. رابطه بین نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی ($r = 0/283$) در سطح ($p < 0/01$) معنادار است. بنابراین ۳ متغیر بی‌ثباتی ازدواج، نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی با همدیگر همبستگی دارند و ۲ متغیر سن ازدواج و درآمد با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معنادار ندارند. با توجه به نبود رابطه بین بی‌ثباتی ازدواج و دو عامل میزان درآمد و سن در زمان ازدواج در زنان مورد مطالعه، این دو متغیر از مطالعه رگرسیون برای پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج حذف شده‌اند. افزون بر آن در جدول زیر نتایج همبستگی برای

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی اهمیت نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی و سن در زمان ازدواج و میزان درآمد در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج انجام گرفت. نتایج یافته‌ها نشان داد که بین میانگین ۲ گروه مورد مطالعه در ۴ عامل پیش‌بینی‌کننده و عامل ملاک تفاوت معنی‌دار وجود ندارد. همچنین در گروه زنان از ۴ متغیر پیش‌بینی‌کننده فقط دو متغیر نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معنادار داشتند. همچنین در این گروه نگرش به ازدواج و متغیر بلوغ عاطفی با هم رابطه معناداری داشتند. ولی دو متغیر سن در زمان ازدواج و درآمد با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معناداری ندارند. در گروه مردان بی‌ثباتی ازدواج با دو متغیر نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی رابطه معناداری داشت و متغیر بلوغ عاطفی با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معناداری داشت. در گروه مردان هم مانند گروه زنان دو متغیر سن زمان ازدواج و درآمد با بی‌ثباتی ازدواج رابطه معناداری نداشتند. این یافته با مطالعات (مارایاما، ۲۰۰۱؛ به نقل از یادگاری، ۱۳۹۵ و لهر و اوایلین لیلیان، ۲۰۰۶) که بیان داشته‌اند سن ازدواج بر ثبات ازدواج، به طور غیرمستقیم تأثیر می‌گذارد، غیرهمسو می‌باشد. این ناهمسویی احتمالاً بدلیل آن است که به دلیل برخی تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی در مقایسه سنین خاص در کشورهای مختلف وجود دارد که در این میان مداخله می‌کند، برای مثال در بسیاری از کشورها یک فرد ۱۹ ساله تقریباً از لحاظ اقتصادی، اجتماعی و مالی مستقل شده است؛ حال آنکه در کشور ما جمعیت ۱۹ ساله تحصیل در دانشگاه را تجربه می‌کند. لذا تجربه ۱۹ سالگی برای مثال برای همه نمی‌تواند یکسان بوده و یکسان بر ثبات ازدواج تأثیرگذار باشد. از طرفی در این مطالعه نگرش به ازدواج و بلوغ عاطفی از عوامل بی‌ثباتی ازدواج نیز هستند اما برخلاف مطالعات پیشین درآمد و سن ازدواج از عوامل بی‌ثباتی ازدواج نیست. در گروه مردان، از بین چهار متغیر (نگرش به ازدواج، بلوغ عاطفی، سن ازدواج و درآمد) پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی ازدواج فقط متغیر نگرش به ازدواج ۲۱ درصد واریانس پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج را دارند. بنابراین بلوغ عاطفی در مردان عامل پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی ازدواج است. لذا در زنان و مردان، نگرش به ازدواج پیش‌بینی‌کننده بی‌ثباتی ازدواج می‌باشد، این یافته با مطالعه (خجسته‌مهر و همکاران، ۱۳۹۵) که بیان کردند، نگرش، به عنوان پدیده‌ای شناختی، بر رغبت به ازدواج، سن ازدواج و نیز بر پایداری آن تأثیر قابل توجهی دارد و نگرش

به ازدواج، ادراک، وجه نظر و شناخت نسبت به ازدواج و تشکیل خانواده که سبب رفتارها و ایده‌های متفاوت (منفی، مثبت، مدرن، سنتی) در رضایت زناشویی و گاهی بی‌ثباتی ازدواج می‌شود (براتین و روسن، ۱۹۹۸؛ به نقل از نیازی و همکاران، ۱۳۹۴). در کل نگرش‌ها و انتظارات افراد نسبت به ازدواج و زندگی زناشویی نقش کلیدی در حل زنجیره مشکلات ازدواج دارد (سیاح و همکاران، ۱۳۹۶) و بلوغ عاطفی برای ازدواج، همراه با احساسات و نگرش‌ها در مورد ازدواج متغیر کلیدی در تصمیم برای ازدواج و پیش‌بینی‌کننده معنادار رضایت نهایی زناشویی و بی‌ثباتی ازدواج است (شریفی‌زاده، ۱۳۹۱). در واقع بی‌ثباتی ازدواج زمانی مطرح است که یک عضو از زوج یا هر دو عضو، درباره طلاق یا جدایی می‌اندیشند و یا اعمالی را انجام می‌دهند که به پایان رساندن ازدواج، گرایش دارد (هالوگو ریچتر، ۲۰۱۰). بر اساس شواهد پژوهشی گوسلین (۲۰۱۴)؛ براتن و روزن (۱۹۹۸) و لارسون و همکاران (۱۹۹۸) و همسو با نتایج این مطالعه هیچ تفاوت جنسیتی در نگرش زناشویی وجود ندارد. همچنین باتوجه به مطالعات قبلی از دیدگاه روانشناسان شناختی از جمله الیس نگرش‌ها و تصورات غیرمنطقی در ایجاد رابطه عاطفی ناکارآمد نقش مهمی ایفا می‌کنند و عواملی وجود دارند که می‌توانند اثربخشی یک رابطه را تضعیف کرده و موجب عدم درک پیام فرستاده شده یا به عبارتی عدم رمزگشایی صحیح آن شوند. به عنوان نمونه می‌توان به باورهای غلط، پیش‌داوری‌ها و نگرش‌های منفی اشاره کرد. افزون بر این باورهای ارتباطی غیرمنطقی با تجربه‌های فردی در روابط عاشقانه یا روابط زناشویی رابطه معکوس دارد و به رضایت و سازش‌یافتگی کمتری در روابط منجر می‌شود (آدیس و برناد، ۲۰۰۰).

نگرش به ازدواج در زنان و مردان در بی‌ثباتی ازدواج اثرگذار است و می‌تواند بی‌ثباتی ازدواج را پیش‌بینی کنند و در مردان نگرش به ازدواج، نقش بیشتری برای پیش‌بینی عامل بی‌ثباتی ازدواج دارد. در زنان در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج، علاوه بر نگرش به ازدواج متغیر بلوغ عاطفی نیز دخیل می‌باشد. یافته‌های این پژوهش نیز بیانگر این مطلب است که سهم متغیر نگرش به ازدواج در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج بیشتر است. نتایج دیگر پژوهش نشان داد، از ۴ مؤلفه نگرش به ازدواج در زنان و مردان فقط مؤلفه بدبینی در پیش‌بینی بی‌ثباتی ازدواج سهم بود و مؤلفه‌های خوش‌بینی، واقعیت‌گرایی و ایده‌آلگرایی در هر دو گروه بی‌ثباتی را پیش‌بینی نکردند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول است در رشته مشاوره و راهنمایی در دانشکده علوم انسانی دانشگاه علوم تحقیقات تهران با تاریخ دفاع ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ می‌باشد. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی مانند رضایت کامل افراد نمونه، رعایت اصل رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات رعایت شده است.

حامی مالی: این مطالعه بدون حامی مالی و در قالب رساله دکتری انجام شده است.

نقش هر یک از نویسندگان: نویسنده نخست این مقاله به عنوان پژوهشگر اصلی، نویسنده دوم به عنوان استاد راهنما، نویسندگان سوم و چهارم نیز به عنوان اساتید مشاور در این پژوهش، نقش داشتند.

تضاد منافع: این پژوهش برای نویسندگان هیچگونه تضاد منافی نداشته است.

تشکر و قدردانی: از تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش، اساتید و مسئولان محترم دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران که نویسندگان را در انجام این پژوهش یاری و همراهی کرده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

- Khatibi, S. (2013). Comparison of marital satisfaction, differentiation and communication patterns in same-sex couples. [M. A. Dissertation: University of Science and Culture]. (In Persian). <https://www.virascience.com/thesis/694949/>
- Khojasteh Mehr, R., Mohammadi A., & Abbaspour Z. (2017). Background Theory of the Process of Forming Attitudes toward Marriage: A Qualitative Study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 6(3), 343-354. (In Persian). https://jqr1.kmu.ac.ir/article_90904.html
- Khojasteh Mehr, R., Mohammadi, A. S., & Abbaspour, Z. (2016). Attitudes of married students towards marriage: a qualitative study. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing*, 4(2), 19-28. (In Persian). <https://doi.org/10.21859/ijpn-04023>
- Lehrer, E. L. (2006). Age at marriage and marital instability: revisiting the Becker-Landes-Michael hypothesis. *Journal of Population Economics*, 21(2), 463-484. <https://www.jstor.org/stable/40344789>
- Mansournejad, Z., Poursaid S. R., Kiani, F., & Khodabakhsh, M. (2013). The effect of communication skills training on the development of emotional maturity of female students on the verge of marriage. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 15(59), 158-170. (In Persian). <https://doi.org/10.22038/JFMH.2013.1826>
- Martin, P. D., Specter, G., Martin, D., & Martin, M. (2003). Expressed attitude of adolescents toward marriage and family life. *Adolescence*, 38(150), 359-367. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/14560887/>
- Miles, J. N., Heather, L., & Servaty, S. (2010). Parental marital status and young adult offspring's attitudes about marriage and divorce. *Journal of divorce and remarriage*, 51(4), 209-222. <https://doi.org/10.1080/10502551003597865>
- Mohamadian, Z., Bahrami Khondabi, F., Goudarzi, K., & Sadeghi, M. (2019). The impact of integrated narrative therapy and imagotherapy on attitudes to marriage in marriage volunteers. *Journal of Psychological Science*, 18(81), 1081-1088. (In Persian). <http://psychologicalscience.ir/article-1-450-en.html>
- Mohammadi Janosloo, M., Ismaili, A. (2016, July 9). *The study of the relationship between marital satisfaction with fear of intimacy and emotional maturity between couples*. [Paper Presentation]. The Third International Conference on Research in Science and Technology: Berlin, Germany. (In Persian) <https://www.sid.ir/fa/seminar/ViewPaper.aspx?ID=53991>
- Niazi, M., Shaterian, M., & Shafaei Moghadam, A. (2015). Study of the role of social, cultural and economic factors affecting the negative attitude towards marriage: a case study on citizens of Kashan. *Cultural Sociology*, 6(2), 27-58. (In Persian). https://socialstudy.ihcs.ac.ir/article_2606.html
- Nilforoshan, P., Navidian, A., & Abedi, A. (2013). Investigating the psychometric properties of the Marriage Attitude Scale. *Journal of Psychiatric Nursing*, 1(1), 35-47. (In Persian). <http://ijpn.ir/article-1-59-en.html>
- Omoniyi-Oyafunke, C., Falola, H. O., & Salau, O. P. (2014). Effect of marital instability on children in Abeokuta Metropolis. *European Journal of Business and Innovation Research*, 2(3), 68-77. <https://www.managementjournal.info/index.php/IJAME/article/view/425/368>
- Qarabaghi, F., Tavakoli, H. (2017). Early maladaptive schemas, irrational beliefs about the relationship and instability of marriage. *Journal of Analytical-Cognitive Psychology*, 10(36), 67-77. (In Persian). <https://iranjournals.nlai.ir/handle/123456789/217968>
- Raeisi Estabargh, R. (2017). The Relationship between Problem Solving Styles and Couples' Communication Patterns with Marriage Instability. [M. A. Dissertation: Yazd University]. (In Persian). <http://library.yazd.ac.ir/dl/search/default.aspx?Term=12395&Field=0&dct=114>
- Reyhani, R., Soleimani, A. A., & Nazifi, M. (2016). Predicting marriage instability based on emotional regulation skills and identity styles. *Clinical Psychology and Counseling Research (Educational and Psychological Studies)*, 6(1), 60-76. (In Persian) <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=305920>
- Rezaei, Z., Bustanipour, A., & Habibian, F. (2013). The role of trust and intimacy in predicting marital instability in married men and women. *Counseling Research*, 12(47), 69-81. (In Persian) <http://irancounseling.ir/journal/article-1-60-fa.html>
- Riggio, H., & Weiser, D. (2008). Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. *Personal Relationships*, 15(1), 123-140. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2007.00188.x>

- Ruobrahan, A. (2016). *The relationship between emotional maturity, differentiation, and maladaptive schemas with extraterrestrial relationships*. [M. A. Dissertation: University of Science and Culture]. (In Persian). <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/search?keywords=%D8%B1%D9%88%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%86&basicscope=1>
- Saadatkah, M., Narimani, M., Mousazadeh, T., & Varniyab, S. T. (2021). Comparison of the efficacy of mindfulness-based cognitive therapy and acceptance and commitment therapy on emotional maturity in people with substance abuse disorders. *Journal of Psychological Science*, 19(96), 1683-1699. (In Persian). <http://psychologicalscience.ir/article-1-897-en.html>
- Sahebdel, H. (2015). *Identification and measurement of successful marriage indicators*. [Doctoral Thesis: Kharazmi University]. (In Persian). <https://ganj.irandoc.ac.ir/viewer/4a0378dd12457c1abb471bba08b705f3?sample=1>
- Sayyah, S. O., Kucha Entezar, R., & Hassani, F. (2017). A Study of Psychometric Properties of the Marriage Attitude Scale. *Journal of Royesh-e- Ravanshenasi*, 6(4), 93-108. (In Persian). <http://frooyesh.ir/article-1-369-en.html>
- Sharifizadeh, Z. (2012) *the relationship between anxiety and avoidance attachment styles and religious attitudes with attitudes toward marriage and perception of marriage readiness in male and female students of Qom University*. [M. A. Dissertation: Shahid Chamran University of Ahwaz]. (In Persian) <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/search?keywords>
- Singh, Y., & Bahargawa, M. (1974) *Emotional Maturity Scale*, translated by Abolfazl Karami (1389). (In Persian). <https://d-lib.atu.ac.ir/site/catalogue/234302>
- Takyi, B. K. (2012). Marital Instability in an African Society: Exploring the Factors That Influence Divorce Processes in Ghana. *Journal of Sociological Focus*, 34(1), 77-96. <https://doi.org/10.1080/00380237.2001.10571184>
- Talukdar, R. R., & Das, J. (2013). A Study on Emotional Maturity among Arranged Marriage Couples. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 2(8), 16-18. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKUWj93MTi3YP7AhV157sl>
- Tarah, F. (2015). *Predicting marriage instability based on family performance and communication patterns of married couples of Shahid Bahonar University of Kerman*. [M. A. Dissertation: Shahid Bahonar University of Kerman]. (In Persian). <https://ganj.irandoc.ac.ir/viewer/7b291b8b4c1e5a9feba1e4a737169380?sample=1>
- Vakili, V., Baseri, H., Abbasi Shaye, Z., & Bazzaz, M. M. (2014). Marital instability and its predictors in a representative sample of Mashhadi citizens, Iran. *Journal of Medicine and Life*, 8(2), 8-13. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5327718/>
- Valdkhani, M., Mahmoudpour A., Farahbakhsh, K., & Salimi Bejestani, H. (2016). The effect of marriage age, spouse selection patterns and age difference between couples on the quality of marital life of women in Tehran. *Journal of Clinical Psychology Studies*, 7(25), 174-190. (In Persian). <https://doi.org/10.22054/JCPS.2017.7137>
- Waite, L. J., & Lehrer, E. L. (2003). The benefits from marriage and religion in the United States: A comparative analysis. *Population and Development Review*, 29(2), 255-275. <https://doi.org/10.1111/j.1728-4457.2003.00255.x>
- Willoughby, B. J., Medaris, M., James, S., & Bartholomew, K. (2015). Changes in marital beliefs among emerging adults: Examining marital paradigms over time. *Emerging Adulthood*, 3(4), 219-228. <https://doi.org/10.1177/2167696814563381>
- Yadegari A. (2015). *A Survey of Girls' Attitudes toward Marriage Age and Recognition of Social and Economic Factors Affecting It in Karaj*. [M. A. Dissertation: Alborz University]. (In Persian). <https://ganj.irandoc.ac.ir/viewer/49c51ab0396aaf8d5b472f7228d65709?sample=1>
- Yeh, H. C., Lorenz, F. O., Wickrama, K. A. S., Conger, R. D., & Elder, G. H. (2006). Relationships among sexual satisfaction, marital quality, and marital instability at midlife. *Journal of Family Psychology*, 20(2), 339-343. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.20.2.339>